

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1. Siwiejący świat	9
1.1. Przeobrażenia demograficzne z perspektywy historycznej	9
1.2. Starzenie się i starość – ustalenia definicyjne	17
1.2.1. Skala jednostkowa	17
1.2.2. Skala zbiorowa	19
1.3. Starzenie się ludności jako proces globalny	23
1.4. Starzenie się ludności w Polsce	27
Rozdział 2. Społeczno-ekonomiczne uwarunkowania starzenia się ludności	34
2.1. Zmiana poziomu dzietności	35
2.1.1. Społeczno-kulturowe uwarunkowania spadku dzietności	38
2.1.2. Ekonomiczna teoria dzietności	42
2.1.3. Polityczne uwarunkowania spadku dzietności	48
2.2. Zmiana przeciętnej długości życia	49
2.2.1. Przyczyny dłuższego (przeciętnego) trwania życia	52
2.2.2. Teoria ewolucji technofizjologicznej	54
Rozdział 3. Wpływ starzenia się ludności na tempo wzrostu gospodarczego	58
3.1. Ekonomiczny model cyklu życia	61
3.2. Obciążenie demograficzne	65
3.3. Dywidenda demograficzna	71
3.3.1. Pierwsza dywidenda demograficzna	71
3.3.2. Druga dywidenda demograficzna	75
3.4. Produkcyjność czynników produkcji	76
3.5. Finanse publiczne	78
3.5.1. Wydatki publiczne	79
3.5.2. Demograficzny fiskalizm	82

Rozdział 4. System zabezpieczenia emerytalnego	86
4.1. Ewolucja systemu zabezpieczenia emerytalnego	86
4.1.1. Pionierskie systemy powszechnego zabezpieczenia emerytalnego	90
4.1.2. Kapitałowy i repartycyjny system zabezpieczenia emerytalnego	
– porównanie	94
4.1.3. Hipoteza załamania się wartości aktywów	96
4.2. Rekonstrukcja systemu zabezpieczenia emerytalnego	98
4.2.1. Wiek emerytalny	102
4.2.2. Odwrócona hipoteka	108
 Rozdział 5. Ekonomia opieki długoterminowej	110
5.1. Niesamodzielność i opieka długoterminowa – ustalenia definicyjne	111
5.1.1. Potencjał pielęgnacyjny	114
5.1.2. Formalizacja opieki	116
5.2. Modele finansowania opieki długoterminowej	120
5.2.1. <i>Moral hazard</i>	124
5.3. Sektory opieki długoterminowej – analiza kosztów	127
 Rozdział 6. Starzenie się ludności w wieku produkcyjnym	132
6.1. Ruchy migracyjne ludności	134
6.2. Aktywność zawodowa osób w wieku przedemerytalnym	136
6.2.1. Wiek a efektywność pracy	137
6.2.2. Siły wypychające z rynku pracy	141
6.2.3. Siły wciągające w bierność zawodową	143
6.3. Zarządzanie wiekiem	145
6.3.1. Zarządzanie wiekiem w gospodarce: polityka aktywnego starzenia się	145
6.3.2. Zarządzanie wiekiem w przedsiębiorstwie	151
 Rozdział 7. Srebrny rynek	156
7.1. Sytuacja materialna ludzi starych	158
7.1.1. Dochody i wydatki ludzi starych w Polsce	159
7.1.2. Ubóstwo ludzi starych w Polsce	162
7.2. Osoby starsze jako klienci	165
7.3. Gerontechnologia – produkty i usługi prosenioralne	170
 Zakończenie	177
Bibliografia	179
Wykaz rysunków	187
Wykaz tabel	189